

OASPEȚI

Cu

JOS VANDELOO

despre

solitudine și succes

— **Domnule Jos Vandelloo, sînteți de o săptămînă în România, ați avut, între timp, prilejul să vedeți două montări diferite cu piesa dumneavoastră De ce dormi, iubito ? (la Bacău și la București, la Teatrul „Nottara”). Lăsînd deoparte amabilitățile protocolare, spuneți-mi, vă rog, părerea dumneavoastră despre aceste spectacole.**

— Sînt de mult obișnuit cu ideea că fiecare montare cu o piesă a mea reprezintă un spectacol diferit. Acum opt ani, la Bruxelles, la premiera absolută a acestei piese, am asistat la o mizanscenă foarte modernă, de avangardă chiar, desenată tranșant în tonuri de roșu și alb, un amestec original de realism și supra-realism. Cei trei vizitatori, de exemplu, reprezentau persoane reale, deși unul dintre ei — vecinul, mare suporter de fotbal — avea în loc de cap o imensă minge. Vocea era însă normală, de unde și particularitatea stilistică de care vă vorbeam. Cîteva luni mai tîrziu, la Anvers, aceeași piesă s-a jucat într-o manieră pur tradiționalistă. Dar ambele versiuni erau plauzibile, reușind să transmită, în mod diferit, ideile din textul meu.

— **Nu sînteți, deci, printre autorii care se tem de regizori ?**

— Nu, hotărît nu ! Regizorii au dreptul să inventeze soluții scenice, folosind ca punct de plecare cele scrise de mine.

— **Dar — revenind la spectacolele românești — ce ați constatat ?**

— La Bacău, unde piesa se reprezintă cu mare succes, spectacolul a fost, pentru mine, o surpriză, mai mult decît agreabilă. Scenografia semnată de Gloria Iovan — minunată ! Actorii principali, Anca Alecsandra și Mircea Crețu, joacă cu un accent deosebit pe dragoste și tandrețe. Am avut impresia că asist la spectacolul pe care l-am visat întotdeauna, în secret. Despre spectacolul de la „Nottara”, încă nu pot formula o concluzie, l-am văzut abia așară. Poate că regizorul Valeriu Paraschiv a mers cam departe față

de intențiile mele. În piesa mea vizitatorii sînt niște personaje reale, ce reprezintă imixtiunea primejdioasă a societății în viața cuplului ; la București, vizitatorii fac parte dintr-un fel de vis... Dar, și așa, spectacolul „stă în picioare”, căci este construit cu o remarcabilă coerență.

— **V-ați fi așteptat să vedeți aproape un musical ?**

— Nu, nu m-am așteptat, dar e posibil și așa ; din păcate, neînțelegînd exact textele cîntecelor, nu-mi pot da seama în ce măsură ele mă reprezintă.

— **Spuneți-ne cîte ceva despre activitatea dumneavoastră literară ! Sînteți și romancier...**

— Sînt, în primul rînd, romancier, am publicat mai mult de o duzină de romane (n.n. — două dintre ele vor apărea în curînd și la noi). Am scris și cărți pentru copii, și versuri, sînt — cum s-ar spune — un „autor multilateral”. Am multe piese de teatru (unele, într-un act), un serial în 26 de episoade difuzat la televiziunile olandeză și flamandă. În teatru, am debutat cu **De ce dormi, iubito ?**, au urmat **Săptămîna căpitanilor** și **Viermilii**. Piese pe teme sociale, în care discut despre solitudine și izolare, despre angoasă și agresivitate...

— **Sînteți un autor de succes, Jos Vandelloo ?**

— Cred că da. **De ce dormi...** s-a jucat, numai în Belgia, de peste 200 de ori, dar s-a reprezentat și la Oslo, și în Luxemburg, în R. F. Germania, în Olanda, iar acum, în România. Unul dintre romanele mele este tradus în multe limbi de circulație internațională. Toate astea, poate că înseamnă succes. Dar scriitorul nu este doar un termometru al epocii sale, ci și un barometru, el e dator să indice și „timpul probabil”. Aș fi un adevărat autor de succes, dacă speranța mea, în posibilitățile de a ameliora actuala stare de neliniște a omenirii s-ar dovedi reală, mai bine zis realistă.

— **Atunci, succes !**

D. K.